

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny -- hal.
Na pol roka ... 2 " -- "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Za kresťanstvo.

Nepriatelia kresťanstva dokázali vo Francúzsku, že sa k vyhubeniu najväčšieho pokladu ľudského pokolenia nezhrozujú žiadnych, i tých najohavnejších prostriedkov. Francúzi si nevšimli prísneho napomenutia ani z najsmerodajnejšieho miesta, akým im blahej pamiatky pápež Lev XIII. ako prísnu povinnosť na srdce kládol, aby sa sdružili a spojenými silami bránili svoje náboženské práva, lež v nesrozumiteľnej ľahostajnosti dívali sa na to, ako nepriatelia kresťanstva — zvlášte katolíkov — rúcajú základy náboženstva, verejného poriadku a blaha občianstva. Smutný príklad Francúzov nech nám slúži ku výstrahe. Porozumeli tomuto poprední vodcovia katolícki v našej vlasti a utvorili preto Jednotu katolíckeho ľudu. Včul je ale potrebné, aby tomuto aj náš ľud porozumel a vo svojom vlastnom záujme ku obrane svojej viery, teda za kresťanstvo pripojil sa a to hneď i bezodkladne ku utvorenej Jednote katolíckej.

Jednota katolíckeho ľudu povolaná je brániť katolíckych veriacich proti nepriateľom kresťanstva, zvlášte proti útokom jejich, akými boria sa na základné pravdy náboženstva, na všetky ustanovizne katolíckej, v prvom rade ale na katolícku výchovu v školách. Dlho by to trvalo, keby sme obširne chceli dokázať potrebnosť bojov za kresťanstvo a zvlášte potrebnosť katolíckej výchovy v školách a preto len na krátke výpovede chýrnych mocnárov, významných štátnikov, filozofov, básnikov a spisovateľov katolíckych a nekatolíckych obmedzujeme sa v nasledovnom:

Napoleon I, nebol zaiste fanatický katolík, vo svojom vyhnanstve ale vyslovil sa o náboženstve:

«Nad ľuďom bez náboženstva panovať možno len s kanónami».

Pruský kráľ Fridrich Vilhelm III., ako si podmanil rýnske provincie, povedá v proklamácii dňa 5. apríla 1815. vydanej podmanenému ľudu:

«Vaše náboženstvo, akožto to najsvätejšie čo človek na svete má, chcem brániť».

Veľký štátnik G. Washington v adrese, ktorou sa od svojho ľudu odoberá, hovorí:

«Náboženstvo a mravnosť sú nevyhnutne potrebné podpory verejného blaha. To ani nenie muž svojej vlasti, ktorý tieto mohutné piliere ľudskej blaženosti podkopáva. Každý opravdový politik váži si a miluje ich tak istotne, ako každý nábožný človek. Rozum a zjavenia Božie to dokazujú, že mravnosť nenie možná u ľudu bez náboženstva».

O náboženskej výchove zase vyslovil sa chýrny, ináče od kosti liberálny anglický štátnik lord Salisbury v shromaždení v New-Porte:

«Náboženská výchova jest jedno z našich najdrahších práv. Ja žiadam, aby všetky konfessie vychovávaly mládež dľa svojho vierovyznania a nie dľa ohavného systému iste všeobecno-náboženskej výchovy, aký systém panuje teraz v niektorých školách».

Chýrny francúzsky štátnik a učenec v prách, menom Partalis, povedal ohľadom prvej francúzskej revolúcie:

«Svrchovaný čas je, aby teorie umĺkly pred skutkami. Bez výchovy a mravnosti nedá sa vyučovanie ani mysleť. Učitelia kázu na

púšti, od kedy ľahkomyselne povedajú, že o náboženstve ani spomienky nesmie byť vo škole. Preto deti nemajú pochopu o Bohu a o tom, čo je dobré a zlé. Preto spatrujeme divé, barbarské mravy a onedlho celkom zdivelý ľud... Celé Francúzsko volá za náboženstvom, aby mravnosti a spoločstvu pomohlo.

Francúzsky štátnik Jules Simon, člen vedeckej akademie a r. 1870—1873. minister výučby povedal roku 1885. vo francúzskom parlamente:

«Nežiadam si ani jedného «neutrálneho» profesora, nechcem takého, bo si ho neviem vážiť. «Neutralita» vo veciach presvedčenia je najohavnejšia vec na svete. Kto je náš profesor? Má presvedčenie, alebo nemá žiadneho? Jestli má dáke presvedčenie, ukrýva ho; a to je ten vzor, ktorý predstavujú naším synom! Jestli ale presvedčenia nemá, je potutovania hodný... «Neutrálna» škola je ustanovizeň nečestná. Takej nech vôbec ani nemie, jestli ale predsa je, musí sa človek od haňby nad tým zapáliť».

Reformátor školskej disciplíny protestant Franke povedá v jeho inštrukciách:

«Bez úprimnej nábožnosti všetka učenosť, múdrosť a svetská vzdelanosť viacej škodia, ako osožia».

Buth, správca evanjelického semenišťa v Leignitzi, dňa 25. marca roku 1905. vyslovil sa nasledovne:

«Rodina a cirkev očakávajú od školy, že v dieťati takého ducha vyvinie, ktorý slúži nielen k soslilneniu rodinného života, lež aj otvoreného mužského rázu. Oboje toto ale poskytuje len škola konfesionálna».

Chýrny škotský spisovateľ Walter Scott zase povedal:

«Ja som hotový, keď treba, za kresťanské náboženstvo aj zomreť ako mučedník, tak zretedlne je, dľa môjho presvedčenia, dokázaný jeho božský pôvod».

Francúzsky filosof Denis Diderod píše nasledovne:

«Aby som moju milú dcérku dobre vychoval, po dlhom hľadaní nenašiel som ku tomu lepšej knihy, ako je katekizmus nášeho biskupstva. Nečudujte sa tomu! Ja potrebujem katekizmus a držím ho za najlepšiu poučnú

knihu pädagogičnú. Môjmu milovanému dieťaťu by som ani nemohol dať pevnejšieho základu výchovy, ako je toto».

Nikolo Tommaseo, taliansky spisovateľ a r. 1848. minister výučby, píše:

«Beznáboženská škola nenie škola, lež jaskyňa morovej rany».

Spomenieme ale ešte jedného vítečníka. Viktor Hugo, člen vedeckej akademie a veľmož Francúzska, ačpráve ako krajinský poslanec zastupoval v parlamente socialistický radikalismus, o škole vyslovil sa nasledovne:

«Pred súd treba postaviť tých rodičov, ktorí svoje deti do takej školy posielajú, na ktorej stojí napísané: Tu sa nevyučuje náboženstvo».

Z týchto úvodov vidno, ako chýrni potentáti, štátnici, učenci a spisovatelia zmýšľali o náboženstve kresťanskom a o škole. Pidimužici len môžu za terajších časov opovrhovať náboženstvo a kresťanské školy pretvárať v učebné ústavy bez viery a mravov. Povstávajú falošní apoštoli, čo sa aj u nás opovažujú ohlasovať takrečené voľné učenie. Píše sa o tom ľudu už aj v novinách. Celá voľnosť takéhoto učenia jedine v tom pozostáva, že v takej škole, kde sa také učenie prevádza o náboženstve, nemá byť ani zmienky. Je to nový prostriedok nepriateľov kresťanstva ku záhube našej svätej viery. Aj proti tejto zkaze obráni nás katolícka Jednota. Každý veriaci katolík postav sa teda v Jednote katolíckeho ľudu do boja za kresťanstvo proti úkladom a nápadom zo strany nepriateľov.

Sjednotme sa!

Katolíci spolu!

V lone Katolíckej Jednoty máme byť všetci sjednotení. Nemá žiaden z toho lona chybovať. Kto je pokrstený a je katolíkom, tam v tom lone najde pre seba miesto.

Katolíckej Jednote by sa mal každý katolík tešiť a tú jednu korunku ročite nešľaniať, ale vstúpiť do nej za úda.

Nabok s nenávisťou! Mnohí vytýkajú, že keď by ten a ten nebol tam v prednom rade... že by to ináč išlo. Osobnosti netreba brať nikdy do ohľadu, lebo pri Katolíckej Jednote jedná sa

nie o tej osobe alebo o tom a o tom pánovi, ale o katolíckej vážnej veci!

Tu každý má vidieť pred sebou, nad sebou, okolo seba i za sebou len jedno a to je katolicizmus.

Tu nie je reč o maďarsko-rassových záujmoch, ako to píšu tí, čo nás katolíkov i naďalej chcejú deliť, ale je reč o vysoko vážnych záujmoch katolíckeho náboženstva.

Ani to nenie pravda, ako by sme my «čistému katolíckemu duchu a jeho pohybu» života dopriať nechceli, jako to píšu daktori, ktorí pre politiku sa hnevajú. Veď práve Katolícka Jednota je na tom, aby už ten čistý katolícky duch a pohyb všade, v každom kúte našej druhej krajiny, v každej stolici, v každom meste a v každej dedinke dostal život — živý a nie ukrytý (mrtvý) — a ho aj verejne ukázal.

Katolícka Jednota s vystretými rukami do svojho lona prijme všetkých katolíkov jakejkolvek reči a bársakého stavu. Rezdielu niet, lebo nesmie byť. Tu «kresťanskí» politikovia rozkazovať nechcú a nebudú, ani Jednotu vo svoj strannícky prospech nevyužitkujú. O to nech nikoho hlava nebolí. Tu len jedno nám bude rozkazovať a to je — katolicizmus.

A preto horé sa katolíci! Nespi milá katolícka Slovač! Nerozumkuj dlho. Nerozmýšľaj tak studeno.

Kňaz, učiteľ, remeselník, gazda, kostolník, hrobár, žobrák vstupujte bezodkladne do katolíckej Jednoty. I ženské uech vstúpia, matky a dcéry chybeť nesmujú.

Budme všetci jedni v jedno! *K. učiteľ.*

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

V nedeľu dňa 16. febr. veriaci katolíci viacej krajov a vo veľa obciach zložili vyznanie viery vo verejných shromaždeniach, v ktorých s oduševnením tvorili Jednotu katolíckeho ľudu. Aj v tento deň postavilo sa viacej tisíc horlivcov pod zástavu katolíckej Jednoty. Tento katolícky pohyb za práva cirkve, k obrane viery a za blaho pospolitého ľudu zrastá v obrovských rozmeroch s každým týždňom. Posledné shromaždenia vydržiavané boli na nasledujúcich miestach:

Kis-Tapolcsány. Navzdor neprajnému počasiu sišli sa katolíci nielen mestečka, lež aj zo susedných obcí vo veľkom počte ku shromaždeniu. Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Alexander Karácsonyi zriedkavou výrečnosťou, pri všeobecnej pozornosti vykladal program Jednoty katolíckeho ľudu. Titulárny kanonik Ján Martinek držal úvážlivú prednášku o veľkej užitočnosti sdružovania sa veriacich v katolíckej Jednote. Štefan Mischák, zápalistou rečou povzbudzoval prítomných, aby bezodkladne a v najväčšom počte vstúpili do tábora Jednoty. Oduševnené shromaždenie zakončil srdcia všetkých prerážajúcou rečou zmužilý bojovník za cirkev, vieru a blaho ľudu Ján Sélley. Ku utvorenej Jednote katolíckeho ľudu pristúpilo hneď na mieste vyše 20 členov.

Hajdudorog. Počasie síce nebolo priaznivé shromaždeniu. Vzďor tomu ale stá a atá veriacich shromaždilo sa vo dvore grécko-katolíckej školy. Shromaždenie zahájil miestny farár Ferdinand Ujhely s oduševnenou rečou. Po ňom rečnil Edvard Früchtl o potrebnosti bezodkladného utvorenia katolíckej Jednoty a Karol Huszár o smutnom položení, v akom sa prítomne katolíci nachodia v Uhorsku. Tu už posiaľ 150 členov patrilo ku Jednote. Po tomto shromaždení ale bude tu Jednota mať viacej tisíc údov. Je to zvláštna zásluha tunajšieho katolíckeho kruhu.

Pani-Daróc. Jednotu katolíckeho ľudu tvorili v ľudnatom shromaždení, v čom veľké zásluhy majú kaplán Franc Frits a učiteľ Pavel Nagy.

Dicsőszentmárton. Vo veľkom shromaždení, na ktorom účasť bral nielen pospolitý ľud, lež aj inteligencia prítomná bola vo veľkom počte, tvorili Jednotu katolíckeho ľudu.

Kerény. Neunavenou prácou kaplána Valenta Duppa sišli sa veriaci nielen obce, lež aj okolia ku veľkému shromaždeniu, v ktorom s oduševnením tvorili Jednotu katolíckeho ľudu a za členov podpísalo sa tristo prítomných.

Fény. Veľké hromaždenie s utvorením Jednoty katolíckeho ľudu, ku ktorej hneď na mieste prihlásilo sa dvesto členov.

Csanálos. Na shromaždení boli prítomní všetci mužskí obce. Jednotu jednohlasne tvorili a zapisali hneď na mieste vyše 200 členov.

Vállaj. Celá obec brala účasť v shromaždení, na ktorom s oduševnením tvorili Jednotu katolíckeho ľudu. Po celom okolí Jednota už veľa členov počita.

Údvard. Na veľkom shromaždení brala účasť nielen celá obec, lež aj obyvateľstvo okolia. O veľkého významu shromaždenie toto veľké zásluhy má horlivý miestny dekan-farár Ján Duschek, ktorý v shromaždení zápalistú reč držal o Jednote katolíckej. Hlboký dojem na poslucháčov robili ďalej rečiami hlavný učiteľ Ján Szabó, kaplán Peter Nagy, kostolný otec a gazda Franc Istenes a zo strediska vyslaný Štefan Friedreich. Jednota bola jednohlasne utvorená a hneď na mieste pristúpilo ku nej vyše 150 členov.

Kistószeg. Obce Nagy- a Kistószég spolu vydržia-
valy shromaždenie. Do utvorenej Jednoty vstúpilo na
mieste 183 členov a medzi týmito hlavný správca
panských statkov Fridrich Krist a hlavný slúžny Jozef
Foris.

Markaz. Jozef Hegedüs, Tomás Zaprel a Ondrej
Demeter svolali shromaždenie, v ktorom utvorili kato-
licku Jednotu, ku ktorej hneď na mieste dalo sa zapísať
80 členov.

Zala-Rigács. Utvorenie katolíckej Jednoty vo veľ-
kom shromaždení.

Csongrád. Opát-farár Jozef Porubszky vyvinul v
oduševnenej reči na shromaždení cieľ katolíckej Je-
dnoty. Na shromaždení prítomní boli aj socialdemokrati,
z ktorých jedon dosť miernu reč povedal. Katolícky ľud
ho ale neslyšal, Jednota bola utvorená a pristúpilo ku
nej voľa členov.

Ku povzbudeniu druhých uvádzame shro-
maždenia Jednoty katolíckeho ľudu. Nech zá-
stava tohoto čisto-katolíckeho sdruženia veje vo
všetkých mestách, dedinách a po všetkých kon-
činách krajiny, aby celý svet videl, že katolíci
Uhorska skalopene sú sjednotení pod korunou
sv. Štefana, apoštolského kráľa a pod znamením
svätého Kríža.

Neodkladaj polepšenie života.

Mnohých heslom je: «Zajtrá, zajtrá sa po-
lepším». Prečo nie dnes? Prečo nie hneď? Keď
sa ti zašpiní tvár alebo šata, či by si to trpel
do druhého dňa? Pravda, hneď by si odstránil
špinu?

Keby ti kto smrteľnú ranu vsadil, pravda
hneď by si poslal pre lekára, aby ti ranu vyči-
stil a krv zastavil?!

Keby si veľa peňazí ztratil, či by si s hľadáním
tých ztratených peňazí odkladal?

Keby si sa dostal do pazúrov medveďa, či
by si nezačal hneď kričať, ako by ti len hrdlo
stačilo, o pomoc?

Prečo teda neposkytuješ hneď pomoc tvojej
duši smrteľným hriechom zošklivenej, ťažkým
zločinom ranenej? Prečo jej nehľadáš pomoc
hneď? Prečo že to teda odkladáš vždy na zaj-
trajší deň?

Či zajtrajší deň je súcejší k očisteniu tvojej
duše, nežli dnešný? Či zajtrá skorej najdeš
Boha, nežli dnes? Či sa ľahšie roztrhajú putá
hriechov zajtrá, nežli dnes? Či je tvoje srdce

tvrdšie dnes, nežli zajtrá bude? To by len spro-
stý uveril.

Polepšenie života zo dňa na deň je ťažšie,
následkom navyknutia na hriech, Čas zväčšuje
zlé náchylnosti.

Ani len na hodinu neodlož činenie pokánia,
lebo nevieš či dožiješ najbližšiu hodinu.

Tedý zle pamätá na seba ten, kto sa na čas
budúci tak veľmi spolieha.

Keby si ale aj dožil zajtrajší deň, a chcel
by si sa aj pojejšif; kde je to napísané, že ti
dopraje Boh milosti potrebnej zajtrá? Snáď ti ju
dopraje, keď si toľkokrát šliapal nohami po krvi
Kristovej!

Kto sa nenapravuje každý deň, ten sa ka-
ždodenne horším stáva. Neskoré pokánie oby-
čajne je plané pokánie.

Lucifer by sa rád a vďačne napravil, keby
mal k tomu súci čas. Naprav sa, zakiaľ máš k
tomu čas!

Dr. Jozef Zpreserán

Neoddávajte si školy náboženské štátu.

(Dokončenie.)

Človek má nielen dušu a telo, je určený
nielen pre nebo, ale i pre svet, treba mu vzde-
lania i v tých veciach, ktoré ho činia spôsob-
ného pre tento svet. Kto pri zdravom a zkúse-
nom rozume môže o tom pochybovať, že člo-
veku vo svete je nielen užitočné, ale i potrebné,
aby aspoň vedel čítať, písať a počtovať? Jako
často je toto treba vo svete!

Mnohý, ktorého v tom nevycvičila škola, vy-
znáva: «Jako dobre by to pre mňa bolo, keby
ma rodičia boli dali do školy, kde bych sa bol
naučil aspoň čítať, písať a počtovať!» Snáď ne-
chcete, aby aj dietky vaše niekedy na vás sa
sťažovali? Dobré je, keď sa o to staráte, aby
ste im zanechali nejaké dedičstvo, ale vedzte, že
vychovávanie školské snáď bude im väčším do-
brodením, nežli hojný majetok. Jak často vy-
chovávanie školské nahradí im to, čo ste niekdy
boli vynaložili na ich školovanie! Jak často vy-
chovávanie školské zachráni to, čo ste im boli
v dedičstvo zanechali. Zná li čítať a písať, jako
n. n. noho dobrého najde v tom i čo kresťan, i čo
občan! Tá modlitebná knižka bude mu užitočná,
aby sa vedel modliť a spievať Bohu, pripraviť sa

k hodnému prijatiu svätých sviatostí a potešif srdce v nemoci a v iných trápeniach. To čítanie dobrej, nábožnej knihy, alebo poučného časopisu, dobrých noviniek, obznámi ho dokonalejšie o svätých pravdách Božích, o pokroku v lepšom hospodárstve a o právach a povinnostiach občianskych.

Jak mnohý nebol by židmi, nevercami a bludármi pomýlený vo viere; jak mnohý nebol by krivdený v právach svojich, keby bol sa čítaním dobrých, v duchu katolíckom písaných novinkách vzdelával vo sv. náboženstve a v právach občianskych! Jak mnohý sedel by doma pri čítaní dobrého, buď poučného alebo i zábavného spisu, nie ale v krčme v nedelu u žida pri pálenke, na duševnú i majetkovú škodu svoju! A o užitočnosti a potrebe známosti písma, ktorý múdry a zkusený pochybuje? Nielen to je haňbou v tomto stoly, keď kto ani svoje meno podpísať nezná, ale je to v mnohom ohlade na škodu. Vy snáď ani netušíte, že vaše dietky dostať sa môžu i do širokého sveta, a jaká je to potom nehoda, ba snáď i škoda a nešťastie i pre rodičov i pre dietky, keď si neznajú dopisovať! Jak mnohý vo svete nebol by odstrkovaný, keby sa rozumel písmu a čítaniu! Podobne je to i v počtovaní, o ktorom dobre sa hovorí, že «kto počtuje, ten gazduje». Mnohý nebol by oklamán býval, keby vedel počítat číslami a nie prstami; keby si bol vedel zaznačiť prijmy a výdavky.

Rodičia kresťanskí, jestli to rozumom svojim nahliadnete — čo som písal — prijmite to za pravdu od tých, ktorí sa do toho lepšie rozumujú, nežli vy; o vaše dobro lepšie sa starajú, jako vy a majú zato zodpovednosť pred Bohom i pred svetom.

Možno, že niektorý z vás i to povie: «Čím viac škôl, tým viacej nevery a nemravu». Zkusenosť o inšom učí, že — bohužiaľ — za našej doby školy dávajú nesvedomitých chytrákov, nadutých nevercov a bohazpustlých nemravníkov; ale také zlé ovocie prinášajú len školy zlé, nie ale školy dobré, školy kresťansko-katolícke a náboženské. Práve tá okolnosť, že sa nachodia školy nekresťanské, v ktorých mládež nevzdeláva sa v duchu kresťanskom, prísne nás upomína, že na tom musíme byť, aby sme si zakladali a udržovali školy ducha kresťanského. Sú-li školy,

kde sa rozsieva kúkol, musíme sa o to postarať, aby sme mali školu, kde sa rozsieva pšenica. Proti stromu, prinášajúcemu zlé ovocie, musíme zaštepíť a pestovať dobrý strom, prinášajúci dobré ovocie; a takým dobrým stromom bude i naša kresťansko-katolícka škola, ktorú na žiaden spôsob štátu neoddáme, ktorá v duchu kresťanskom bude mládež vzdelávať a utvrdzovať vo viere a mravoch kresťanských, aby nielen nedala sa vo viere a mravoch mýliť a zvädzať nevercom, ale aby znala proti ním aj zastať a brániť vieru a mravnosť kresťanskú.

A teraz nepochybujem, že tieto moje chartrné riadky presvedčily vás o potrebe a užitočnosti zachovania dobrej školy náboženskej a preto kojím sa tou sladkou nádejou, že od dneska viacej budete poslúchať vašich vodcov, totižto duchovných otcov, ktorí v záujme vašom a vašich milých dietok sa starajú, aby ste z nich vo vašej starobe niekedy radosť a potechu mať mohli. A tak: Neodávajte si svoje náboženské školy štátu!

V.

POLITICKÉ CHÝRY.

Nová hradská v trenčianskej stolici.

Na namáhanie hlavného župana, nadovšetko ale krajinských vyslancov stolice trenčianskej, minister obchodu privolil konečne ku plánu vystavenia novej hradskej medzi Budatínom a Púchovom. Kto tamojšie pomery zná, musí uznať, že vystavenie tejto hradskej prvého riadu záujem je pre obecnosť trenčianskej stolice. Na pravej strane Váhu od Trenčína po Púchov ťahne sa náležite opatrovaná a z kameňa vystavená pevná cesta, ktorá púchovským mostom vedie cez Váh a tu vpáda do hradskej na ľavej strane rieky vystavenej. Od Púchova po Budatín na pravom brehu Váhu nenie hradskej a vôbec nenie ani ako-tak udržiavanej cesty. Následkom toho, keď je prievoz cez Váh nebezpečný, alebo celkom nemožný, obyvateľstvo 8 veľkých a veľmi ľudnatých dolín cez dlhý čas

vytvorené je celkom z verejného obchodu, odlúčené je od sveta ku náramnej škode hospodárskej. Akonáhle terajší snem začal svoje účinkovanie, vyslancovia krajinskí a hlavný župan stolice trenčianskej vzali do ruky túto záležitosť, zaujali sa za hospodárske záujmy tunajšieho ľudu a začali pojednávať s ministerstvom obchodu. Tieto pojednávania zakončili sa so žiadúcim a úspešným výsledkom. Minister obchodu prijal vypracované plány a s vystavením tejto, pre tamojšie kraje veľmi potrebnej a pospolitému ľudu nadmieru osožnej cesty začne sa už budúcej jari.

Hlúpe nápady.

«Taktika maďarskej ľudovej strany proti nám». Túto veľkú hlúposť napísal «Slovenský Týždenník» v jeho poslednom čísle. Ku podvráteniu tejto veľkej hlúposti zbytočné je dokazovať za prvé: že maďarskej ľudovej strany nie a že celý svet zná len kresťanskú ľudovú stranu, ktorá v celom jej účinkovaní kráča vždy rovnou cestou a taktiky proti nikomu nikdy neprevádzala, ani prevádzať nebude.

«Slovenský Týždenník» lichotí si ale ďalej v jeho hlúposťach a napísal ešte i nasledujúcu kolosálnu hlúposť: «Týždenník už bol raz upozornil na taktiku maďarskej ľudovej strany, ktorá záleží v tom, že ľudáci, kým sú pri vláde, chcú našich silnejších Slovákov zlomiť prenasledovaním, tlačovými processami, Vacovom a Segedínom». No túto kolosálnu hlúposť len taký človek mohol napísať, čo nemá päť smyslov pohromade. Kedy že prenasledovala dakoho kresťanská ľudová strana? Nech povstane a nech sa hlási bársko je, koho kresťanská ľudová strana prenasledovala! Proti komu zdvihla kedy kresťanská ľudová strana tlačovú processe? Nech vystúpi do verejnosti ten človek, proti komu kresťanská ľudová strana kedy tlačovú pravotu pozdvihla. Že kresťanská ľudová strana silnejších Slovákov zlomiť chce Vacovom a Segedínom, to je tiež taká kolosálna hlúposť, akú len na rozume celkom pomätený človek napísať mohol. Netreba do sveta blúzniť a bezzákladnými hlúposťami ľud mámiť. My žiadame nepodvrátne dôkazy.

Všetko prevyšujúca hlúposť je ale, čo «Slovenský Týždenník» svojim čitateľom nastolí v nasledovnom: «V posledné časy ľudáci vidia, že

nás prenasledovanie od slovenčiny nijako nemôže odvrátiť. Probujú teda po dobrotky nahovoriť našich ľudí na to, aby opustili svoj ľud a aby slúžili ich maďarsko-klerikálnym záujmom». No, áno, pre tie klerikálne záujmy dostáva hlavýbôľ «Slovenský Týždenník», bo on len socialdemokratické záujmy zná a podporuje. Žeby ale kresťanská ľudová strana nahovárala ľudí na to aby opustili svoj ľud, to je taká hlúposť, aká na svete nemá páru. Kresťanská ľudová strana ani nikoho nenahovára, ani sa nikomu nevyhráza. Na toto ani potreby nemá. Stá a sta občanov svetských a z duchovenstva patria s telom a s dušou ku kresťanskej ľudovej strane bez toho, žeby svojej reči, alebo svojho ľudu zrieknuť sa museli. Príde aj ten čas, keď ľud nahliadne, kde je pravda a nahliadne, kto mu boli Hodža a Skyčák.

Dr. Ján Csernoch na sneme.

Čanádsy biskup dr. Ján Csernoch po svojom vymenovaní dňa 22. februára po prvé prišiel do krajinského snemu. V dvorane porady privítali ho zo všetkých strán s hlučnými ováciami.

Česi proti Hlinkovi.

Veľkú nádej zkladal Ondrej Hlinka — ako vôbec známo — v Čechoch. Lež zklamal sa. Českí voľnomyselníci v jejich novinách «Snaha», «Volná Myšlienka» a «Čas» obracajú sa proti nemu a napádajú teraz tak jeho, ako aj biskupov Uhorska. Zvlášte noviny «Čas» žiadajú skladanie účtov zo zbierky pre Černovanov.

Z CUDZOZEMSKA.

Francúzsko.

Protestanti Francúzska zriedkavou jednomyselnosťou protestujú proti bezbožnej cirkev utlačujúcej politike terajšej vlády francúzskej. Malo by to našim protestantom za príklad slúžiť, ktorí nemajú inej starosti, ako v jejich shromaždeniach žiadať shabanie majetkov katolíckej cirkve.

Taliansko.

Taliansky ministerpredseda Rava zakázal pod nátlakom freimaurerov a ostatných nepriateľov kresťanstva vyuovanie náboženstva v elementárnych školách. Tento zákaz krajinská rada talianska neuznala. Vyslanec Bissoleti zadal preto talianskemu snemu zákonný návrh, dľa ktorého vyuovanie náboženstva zakázať sa má vo všetkých školách. Posiaľ náboženstvo vyučovali v školách len učiteľia a učiteľky, bo kňazov neradi majú v školách Taliani. Proti návrhu Bissoletioho zdvihajú sa teraz katolíci po celom Taliansku. Len v samom Ríme podpísalo sa 100.000 katolíkov proti bezbožnej predlohe Bissoletioho.

B E S E D N I C A.

Klebetnica.

(Dokončenie.)

Mládenci boli usrozumení. Rozbehli sa po dedine, aby podonášali potrebné nástroje a jeden z nich odviezol psa. Zlodejským kľúčom otvorili dvere, potom okno a dali sa do práce. Niektorí dávali pozor na nočného strážnika a na okolo idúcich, aby neboli prekvapení. Z izby povynášali periny, šaty, náradie a všetko, čo sa len dalo odniesť. To všetko pekne poukladali do cárku v susednej zahrade. Vziať nesmel nikto ani len kúsok chleba.

U Bohušky bolo čoskoro jako po ohni. Všetko vypratane, okno otvorené, dvere vystavené. Mládenci sa poskovovali okolo domu, aby videli, čo sa stane a jako bude vdova lamentovať.

Po desiatej hodine sa Bohuška tackala domov. Išla jakosi veselo, lebo si cestou nôtla. Najskôr zase čosi nového slyšala. Mládenci sa však ticho držali, ani len nefajčili, aby sa snád s tým neprezradili.

Vdova pozrela do izby a hrozne skríkla. Videla na prvý pohľad, čo sa stalo.

— Zlodeji, pomoc, zlodeji! — kričala, čo jej hrdlo stačilo. — Chytajte zlodejov, okradli ma!

Bohuška behala po zahrade, zalamovala rukami a bedákala.

Za malú chvíľu sbehli sa ľudia s lampášami, kyjakmi a palicami. Mládenci sa pomiešali medzi nich.

— Kde sú tí zlodeji? — pýtal sa Kaduch.

Vdova ukázala do izby. Tam bolo ale pusto a všetko vyprázdnené. Po zlodejoch nebolo už ani chýru, ani slychu.

— Dobili sa oknom a utiekli dvermi, — hovoril rychtár. — To musím hneď ráno oznámiť žandárom.

— A všetko vyrabovali. To museli mať aj voz, — narážali iní.

— Periny, šaty, áno aj džbarík! — lamentovala vdova. — Zostala som žobráčka. Nemám ani na čom spať, ani v čom si uvariť.

— Či ste snád tak tuho spala? — pýtal sa nočný strážnik, ktorý tiež pribehnul s trúbou a pikou.

— Nebola som doma. Len som vybehla trochu ku susedke...

— Klebetila po chalupách, jako ohýčajne — ozval sa jeden hlas.

— Ja nešťastná osoba. Opustenu vdovu každý ma len suzuje.

— Prečo nesedíte doma a nedávate si pozor na svoje veci?! — okríknul ju nočný strážnik.

Bohuškina lútosť premenila sa na zlosť.

— A načo ste vy v obci? — skríkla s hnevom.

— Ja mám inú starosť, — odseknul strážnik. —

Podrychtárovi dávam pozor na krmníka a doma zase každú chvíľu kuknem do maštale, lebo máme kravu na otelenie. Ale vy nemáte čo po dedine v nočnej dobe brúsiť. Sedte doma, dajte ľuďom pokoj a nikto vás neobkradne.

— To je svätá pravda, — prisviedčali mládenci.

— Aj vy tiež?! — sršila sa vdova. — Pekne ma zastávajú. Prečo radšej nechytáte zlodejov a nedonesiete mi nazpät moje veci?

— To je ťažká vec, — prehovorí rychtár. — Svet je veľiký a kto vie, kde a na ktorú stranu sa tí zlodeji obrátili. Ráno ich budú stopovať žandári.

— Úbohú vdovu nikto nezastane.

— Bude to pre vás naučenie, aby ste sa v noci netúlala. Na vdovu sa to ani nesluší, — riekol Kaduch.

— Ztraťte sa s vašimi radami a zadržte si ich pre seba. Pekná obec, kde kradnú a zlodejov nechytajú.

— Ticho! — skríknul rychtár. — Z nás nikto nekradnul. Nehaňte obec, ktorá beztoho od vás mnoho vystoží, to jest od vášho jazyka.

Konečne sa ľudia pomali rozchádzali, vyprávajúc o krádeži. Už sa dávno nič v Práznovcach neudalo. Strážnik sa vyhovárал, že on nenie vyvolený pozorovať na zlodejov, ale na oheň. Všetci ľutovali vdovu, ale v tom sa shodovali, že má večer sedieť doma a tak že by ju neboli okradli.

Syn ju zavolať, aby išla k nemu spať, lebo že by sa tu nemala ani čím prikryť.

S plačom opúšťala prázdnu chalupu. Nemohla usnúť a sama na seba sa jedovala. Prečo sa túlala a neseďela doma? Ešte sa jej vysmejú a mládež jej bude priať túto nehodu. Teraz už nemá ničoho nič.

— Viac sa nepohnem z domu. Vezmem si od susediek perie a budem driapať a priať, kedy-tedy zaskočím ku synovi a budem mu deti kolísať, — taktó hovorila Bohuška sama sebe, až naposledy usnula.

Keď nočný strážnik chodil pozeráť na podrychtárovho krmníka a na kravu na otelenie, mládenci rýchlo a potichu odnášali nazpät do izby v cárku susednej zahrady skryté náradie, periny a šaty. Všetko uložili na svoje predošlé miesto a priviedli všetko do poriadku.

— Tá sa zadiví, keď príde ráno do chalupy, — riekol Kaduch.

Zavreli okná a zamkli dvere. Potom ale smejú sa išli domov.

Ráno rychtár zavolať k sebe Bohušku, aby mu vyrátala, čo všetko jej ukradli. Ale nevedela, čo jej zostalo a čo bolo preč. Preto išla celá deputácia do chalupy Bohuškinej. Aj susedia sa pridružili, aby si obzreli ešte raz to miesto, kde sa stala krádež.

Bohuška našla dvere na svojej chalupe zamknuté. Domnievala sa ale, že to jej syn učinil. Ale jako sa zadivila, vidiac v pitvore džberik, putňu a iné náradie. Tým viac ale ustrnula, keď otvorila dvere na izbe. Či

bdie alebo sa jej sníva. V izbe stôl, stoličky, lavice, v kastni šaty, na posteli periny poriadne ustlaté. Každá vec v poriadku a na svojom mieste. Otvorí truhličku a najde aj peniaze v poriadku.

Nie menej sa divil aj rychtár a jeho súdruhovia. Veď tu boli včera večer a na vlastné oči videli izbu vyrabovanú. To veru nie je už s dobrým.

V tom sa vdova udrela po čele.

— Ti zloději! Už viem, kto to vykonal! — vykrikla veselo.

— Kto vás obkradol a jako sa to všetko zase sem nazpät dostalo? — vypytoval sa rychtár.

— To ma potrestali tí šarvanci, tí holomeci. Vyvláčili kdesi všetko, a keď sme odišli, zas to podonášali nazpät sem.

— To by mohlo byť, — smiali sa prítomní.

— Ale počkajte. však vám to ja odplatím! — vyhrážala sa Bohuška.

— Susedka, — preriekol rychtár, — ja bych myslel, že by ste sa mala trochu mierniť. Pozrite, nikto vám nič nevzal. Medzi tými, ktorí vám vyviedli tento kúsok, boli zaiste aj chudobní a predsa sa vám ani peňazi nedotkli, ačkoľvek mali k tomu príležitosť.

— Matka, — ozval sa syn, — pamätajte, čo ste večer slubovali.

Bohuška sa zarazila. Za dobré uznávala tie dôvody, ktoré jej predniesli. Hneď ochladla.

— Aby som povedal pravdu, — končil rychtár — tento trest ste zaslúžili.

Keď ostala samotná, počala o všetkom rozmýšľať a trocha sa zahanbila.

V Práznovcach medzi tým časom sa roznieslo, kto obkradol vdovu a jako všetko našla ráno v poriadku. Z toho bol veľký smiech a Hulaková sa išla na tento zázrak podívať.

— To sa stalo tak, jako by to boli čarodejníci predviedli, — doložila Hulaková.

Bohuška sedávala skutočne viac doma. Veď si netrúfala ani hlavu medzi ľudí vystrčiť. Buová sa jej len vysmievať a na zlodějov sa vypytovať. Však ale keď len predsa musela ísť niekde, tak išla vodne a skoro sa vrátila domov. Doma po večierkach obyčajne driapala perie, priadla, alebo dohliadala na synove deti a tak sa zabávala.

Keď však niekedy predsa vyšla medzi susedky, to obyčajne — aby sa snád predošlá komédia neopakovala, alebo aby ju skutočne neobkradli — šaty a periny zamkla do kastne.

Ale neobkradol ju viac nikto, pretože od týchto čias už menej klebetila. Odvyknúť neodvykla docela od toho nikdy, lebo to bolo už v nej a preto i nočný strážnik sa o nej tak vyslovil:

— A čo by ste jej hneď jazyk vyrezali, i vtedy bude aspoň na prstoch ukazovať. *Jožinka.*

Krestania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

CHÝRNIK.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer Colbrie v druhom svojom tohoročnom obežníku na vedomie dal svojemu duchovenstvu, že sv. otec pamiatku zjavenia nepoškvrnenej Panny Mario, ktorú doteraz len v daktorých chrámoch a reholných familiach odbavovali, z príležitosti 50-rečného jubiléuma tohoto podivného zjavenia, naložením od 11. februára na celú cirkev rozšíril. — Dňa 14. februára držal osvietený pán biskup v predošlom čísle spomenutú prednášku o cirkevnom a pohanskom práve. Na zriedkavej prednáške tejto bolo veľmi mnoho intelligencie. Prítomní s hlbokou pozornosťou slyšali prednášku a na konci s hlučnými ováciami vyslovili vďaky osvietenému pánu biskupovi. — Dňa 17. februára dal osvietený pán biskup štvrtý fašiankový obed, ku ktorému povolané boli prednejšie notability mestské. — Katolícky čítací kruh a spolok kresťanských robotníkov minulého týždňa odbavovali veľmi podarené zábavné večierky. — Karol Balás, profesor akademie, držal dňa 21. februára v kruhu svätého Imricha úvažnú prednášku o hospodárskom poklesku. — Kresťansko-robotnícky spolok sociálny vydržoval dňa 22. februára siávnostné shromáždenie ku počte Ludvika Kristóf, titulárneho svojho predsedu a bývalého kaplána košického, ktorý poslaný je za administrátora do Zemplénavásárhely. Po slávnostnom shromáždení bola spoločná večera, na ktorej členovia spolku rozlúčili sa so svojim veľazaslúženým predsedom. Na nové miesto sprevádzaj ho Boh a daj mu sily k ďalšej práci!

Smrť. Andrej Kmeť, dlhoročný a zaslužený predseda «Museálnej Slovenskej Spoločnosti», katolícky farár na odpočinku dňa 16. februára zomrel v 67. roku trapného, lež blahonosného účinkovania svojho v Turč. Sv. Martine. Odpožnutie večné daj mu Pane!

Chýry zo spišského biskupstva. Ján Stuckner zostal assesorom sv. stolice. Michal Majercsák, farár z Viderníka prejde do Matiašoviec. Ján Lipsei zostal administrátorom vo Viderníku. Ján Dideczky zostal farárom v Slovenskej Vsi. Matej Nyemcsik ide za administrátora do Polanoviec. Kapláni sú prelození: Ján Janecska do Kežmarku; Vincent Malinay z Felkej do Ružomberka; Jozef Hohol z Námestova do Felkej; Viktor Blahunka z Letanoviec do Markušoviec; Jakub Petrášek z Veľkej Vsi do Hýb; Ferdinand Raiszkup z Hýb do Zubrice; Ján Kukura z Kežmarku do Veľkej Vsi; Jozef Hübel, novovysvätený, poslaný je do Ruzsbach a Jozef Zasztko, tiež novovysvätený, poslaný je do Námestova. Bože, pomáhaj všetkým!

Chýry zo Spiša. V obci Baldóc dňa 3. februára
Valentina Barana vyvolili za rychtára. — V Poprade

ústavu. — Pre pohorelcov jakubjanských nasbieralo sa
doteraz 702 korún milodarov. — Tovaryš Ernest Szutor,

Svätá Božia Rodičko oroduj za nás!

dňa 30. januára jeden besný pes šestoročného Júliusa
Szabó a šintera Jána Kucsera, ktorý psa chcel lapiť,
pohrýzol. Obidvoch odviezli do Budapešti do Pasteurovho

ktorý nedávno pri Lubici jednu ženskú na hanebný spôsob
zavraždil, v levočskom žalári zbláznel, zaiste následkom
veľkého hryzenia svedomia. — V Krompachoch mnoho

detí je chorých na osýpky. — Gróf Georg Csáky, bývalý zemepán v Končanoch v Amerike zomrel. — V Javorine vyvolili za učiteľského pomocníka Štefana Hritza, bývalého rim.-kat. učiteľa sádeckého. — V mesiaci januári vydal náš podžupanský úrad len 64 cestovných passov. Počet vystahovalcov sa teraz na vidomoči zmenšuje. — V desiatich spišských mestách so sriadeným magistrátom má teraz mäso nasledujúcu cenu. Hovädzie je najdrahšie v Poprade 1 kor. 40 hal. a najlacnejšie v Spišskej Belej 1 kor. 4 hal.; inde hneď všade po 1 kor. 20 hal. Teľacina je najdrahšia v Podhradí 1 kor. 40 hal., Najlacnejšia v Belej a v Novej Vsi 1 koruna, inde vôbec po 1 kor. 20 hal. Sviňské mäso je najdrahšie v Podhradí 1 kor. 52 hal., najlacnejšie v Kežmarku 1 kor. 4 hal. Baranina je po 80 hal. — Eugenia Pirhalla, r.-kat. učiteľka v Jurskom, ide tam odtiaľ preč. — Arcikňažna Izabella po päťtýždňovom meškaní už odišla z Tátralomnice. Slúbila že v iné roky pride. — Franc Lénhard, ktorý pred pár rokmi v Starej Vsi bol apotekárom zomrel v Hrabušiciach. — Ohromné fujavice s veľkým sňahom boly u nás 7., 9. a 10. februára. Na mnohých miestach premávka celkom prestala. Do Magury za tri dni neprišla pošta z Belej. Dňa 12. a 13. februára nastal znovu taký pekný čas, že hneď všetek sňah zmiznul. Z veľkého sňahu aspoň toľko potechy sme mali, že bude sanica, ale sme sa znovu sklamali.

Chýry z Oravy. Od 7. až do 10. februára boly veľké povichrice, pre ktoré sa ani jarmoky nemohly vydržiavať, pošta riadne neprichodila, školské deti ani do školy nenakukly. V nedeľu dňa 9. februára málo ktorí boli v kostole, lebo nebolo možno ísť, a tí, čo boli, zaslúžia, aby ich Boh hojne požehnal pre tú ich vieru. — V Suchej Hore zomrela jedna staručká žena, ktorá uvidela svetlo sveta v XVIII. stoly, keď sa písalo 1795. Je to naozaj zriedkavosť. Málo takých jest, čo by tak dlho žili. Veď už po tých mestách a dedinách čo mrú teraz, to je všetko niže 50 rokov. Žeby daktorí boli vyše 50, 60, 65 rokov, tých je už len kde-tu 5, 10, 15, možno v tej najväčšej obci hádam 20. Smrť najtuhšie berie tie maličké deti, starších ale medzi 20 a 50 rokami. — V Párnici sa zjavili besní psi. Pohrýzli jedného chlapa, ktorého cieľom vyliečenia vrchnosť poslala do Budapešte do Pasteurovho ústavu. Psovi nikdy neveriť, ten je vždy besný. A ešte predsa väčšia je ľudská láska k psom, než tá istá ľudská láska k svojmu bližnému. Tak vyzerá terajší duch časov. — V Lipnici cigáni jedného mládenca zabili. Kedy že už svitnú lepšie časy, že s cigánmi raz navždy poriadok urobia? Nenie dosť, ba primoc, že kradnú statok, kone, kravy, svine, husy, kury, peniaze, šaty, obilie, ovos, švábku (zemiaky), ale ešte siahajú i na ľudský život? Za to teda, že tých cigánov občania trpia, a to dosť trpko, sa im tým odplácajú a zavďačia, že svojim dobrodincom život odoberajú? Nech občania v každej obci nedovolia tak veľkú slobodu cigánom, ale nech predstavení obcí poprosia všade svoje patričné vrchnosti, aby už s cigánmi raz navždy urobili poriadok. Lebo čo je mnoho, to je už primnoho. Či by

naozaj platilo to príslovie: Cigán má najväčšiu slobodu na svete? Cigánov treba dať za zamknuté dvere, každá obec z ochoty dá na to nejakú príražku, aspoň sa od cigánov oslobodí. Kým cigánov nepozatvárajú (cigánov osobitne a cigánky spolu), do tých čias občania obcí darmo si prajú pokoj a tichosť v obci, žandárom ale vždy viac a viac práce pribudne. — V Malatinej a vo Valaskej Dubovej niet rektor-učiteľov. Vypísané sú konkursi a nehlási sa nikto. Tí páni učitelia skoro všetci, česť výnimkám, len za štátnymi školami pozerajú. Vábi ich do štátnych škôl ten vysoký plat. V cirkevných školách ale je malý plat a ešte sa najdu i takí, čo im i ten dosť ťažko vyrobený chlebiček závidia.

Nová železničná dráha v Liptove. Od Teplej popri Michale, Nemeckej Lupči až popred Slatvinsko idu stavať železničnú dráhu.

Jako ju od krémy odučili. V Orave pri hranici poľskej, jedna žena mala tú obyčaj, že rada sa zabávala, krémy navštevovala, po nociach sa túlala a všade, kde nejaká zábavka bola, nos strčila. I jako ju od tohto odučili. Zhovorili sa mládenci, že ju na celý život naučia. Pochytili ju, položili na taký dereš, čo sám Boh stvoril, to jest na zem a vylepili jej 48. Od tých čias sa neukáže nikde, len doma sedí. Keď sa ženy — pijacký a lahtikárky — takýmto spôsobom od pijatky odučia, tak potom s chlapeci z mokrej štvrti sa ľahko dá pokročiť!

Tri náhle smrtné pády cez týždeň v jednej obci. V Jablonke (Orava) behom jedného týždňa traja starší ľudia náhle umreli. Vdovu Annu Celec r. Srvinek 62-ročnú ráno umretú našli. Maria Machaj, 71-ročná, išla len do susedov, ale pri prahu naraz spadla a hneď bolo po nej. Po jej pehrebe na druhý deň jej muža Ignáca Machaj, 66-ročného hájnika, porazilo, Či nemáme vždy i my — z nekonečnej lásky a dobroty Božej ešte tu na zemi žijúci — k tomu byť prichystaní? Odpočinitie večné daj im Pane!

Zabil svojho syna. Na Sklennom v Turci tamojší obyvateľ Matej Perlak pre jednu desaťkorunovú bankovku povadil sa so svojim synom Eliášom. Povstala zrada a otec v hneve vytiahol svoj nôž a vrazil ho svojmu synovi do brucha. Nešťastný mladík bez povedomia klesol. Rýchle privolaný lekár vzal do opatery ťažko raneného mladíka, ale dľa jeho mienky rana je bezpochybné smrteľná. Vraha žandarmeria zatkla. — Hľa, aký koniec vzala nehrianičená zlosť. Ľudia Boží, kľoďte svoju náruživosť!

Osud jedného vystahovalca. Zo Zvolena píš, že minulé dni ráno o 7. hodine pri stanici Kriványgetva z osobného vlaku č. 328. vypadol jedon cestovateľ. Nešťastník volá sa Michal Dogmanič a cheel sa do Ameriky vystahovať. Sedel pri dverách vozna a díval sa na vidiek, ktorý na veky cheel opustiť. Odrazu ale dostal závrat a vypadol z jachajúceho vlaku. Nešťastníka odviezli do kremnickej nemocnice. kde mu jedno rameno odrezali. Málo je nádeje, žeby Michal Dogmanič ostal pri živote.

Nový spolok najsladšieho Srdca Pána Ježiša. V obci Široká (šarišská stol.) počas vydržiavania svätých misií založený bol spolok najsladšieho Srdca Pána Ježiša. Ku tomuto spolku pridružilo sa v krátkom čase 13 obcí a horliví veriaci složili ku cieľom spolku 100 korún. Nech im najsladšie Srdce túto obeť stonásobne nahradí.

Vymenovanie. Minister výučby vymenoval za učiteľa pre štátnu školu v obci Bartók (šariš. stolica) Eduarda Orgonáš, rodáka z Nagysárosu.

Zmena mien. V obci Kissáros Jozef a Pavel Zlatohlavy, synovia Jána, tunajšieho rychtára, ktorí vo Fogarasi gymnaziálne školy končia, premenili si svoje mená na Zalai.

Pozvanie. «Budapeštiansky Kat. Del. Kruh.» usporiada v ostatnú fašiangovú nedeľu dňa 1. marca 1908. v miestnosti P. S. Poosa, VIII., Vig utca 18. (Bérkocsis-uteza na rohu) tanečnú zábavu spojenú s divadelným predstavením. Začiatok presne o 6. hodine večer. Vstupné v predodpredaji 80 hal., večer pri pokladnici 1 kor. Správa Kruhu. Vstupenky možno dostať: v miestnosti kruhu (Práter-uteza 6.) u gazdu Kruhu J. Krajčí a u členov výboru.

Pozvanie. «Slovenský Spolok v Pešťbudíne» usporiada v nedeľu, dňa 1. marca roku 1908. v miestnosťach «Saskör»-u (IV., Irányi-u. 17.) fašiangovú tanečnú zábavu, na ktorú priateľov s úctou povoláva riaditeľstvo. Slovenská cigáňska hudba. Vstupné za osobu: v predodpredaji 1 koruka 60 halierov, pri pokladnici 2 koruny. Nadplatky sa s vďakou prijímajú a v časopisoch účtujú. Začiatok o poldeviatej hodine večer. — Vstupenky dostať: v spolkovej miestnosti u pána Fr. Doffinga (VII., Dohany-u. 90.), u pána Andreja Raffaja (VIII., Lutherov dvor. Rákóczi-út 57. Školská budova, prízemie), u členov výboru a večer pri pokladnici.

DOPISY.

Jakubová (stol. prešporská).

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kreštane».

(Dokončenie).

Drahý čitateľu! Ešte ti na krátko opíšem, ako sa odbavily naše sv. missie zovnútorne.

Dňa 26. januára t. r. odpoľudnia o 4. hodine prišli velební páni missionári, a sice p. Pavel Sylvester a p. Ondrej Čambál. Mládenci naši im išli v ústrety na konkoch a odprevádzali ich do obce. Zvonenie ale ozna-

movalo, že prišli missionári, ktorí vo farskom príbytku sišli dolu z voza. Náš pán farár s ľudom z kostola išiel do fary povolať p. missionárov na zadržanie sv. misií. Keď sme do kostola prišli, náš pán farár nasledujúcou rečou privítal pánov missionárov:

«Milí kresťania! Radostnú povinnosť konám, keď našej v Kristu milej cirkvi bohunickej, tu v chráme Pána shromaždenej známym činím velebných pánov missionárov, pána Pavla Sylvester, jako riaditeľa včul začiat sa majúcich sv. misií a pána Ondreja Čambál, jako horlivého jeho spolupracovníka.

Velební otcovia! V mene mojich farníkov srdečne vás vítam a prajem vám, aby ruka Božia, ktorá vás sem priviedla, sprevádzala vás i práce vaše s hojným požehnaním.

Najmilejší! K duševnému zariadeniu v Kristu veriacich potrebné je splnomocnenie. Takéto splnomocnenie na našu farnosť obsiahol som i ja od nášho riadneho biskupa, jeho eminencie knieža-primasa Uhorska. Takéto splnomocnenie potrebné je a žiadajú si ho dostať aj velební páni missionári počas sv. misií.

A ja poznajúc a presvedčený súc o jejich horlivosti za duše nesmrteľné, nekonečnou cenou krve Kristovej vykúpené a vediac, že jejich láska k bližnému unovania a seba šetrenia nezná; i známe súc v kresťanskom svete heslo údov «Tovaryšstva Ježišovho»: «Všetko ku väčšej sláve Božej»; nielen so spokojným svedomím, ale i s radosťou odovzdávam právo duševného riadenia mojich farníkov vel. p. missionárom. Na znak tohoto odovzdania štólu svoju — jako odznak splnomocnenia — na jejich plecía skladám.

Najmilejší! Ajhľa včulajší vaši duchovní otcovia, lež nielen otcovia, ale i vaši učítelia v mene Kristovom, vaši lekári duševní, i sudcovia na miesto Boha postavení. Venujte im, jako duchovným otcom vašim, úctu a lásku; jako učítelom vašim pozornosti; jako lekárom dôveru a jako sudcom svojim poslušnosť. Vtedy ruka Pána Všemohúceho nebude ukrátená nad nami, ale požehnanie nebeského v hojnosti nás súčasní.

Prosím, velební otcovia, započnite prácu svoju!»

Po vzývaní Ducha svätého páter Sylvester vystúpil na kazateľnicu a slyšali sme úvodnú reč svätých misií. Medzi iným len niečo spomeniem z tej prvej reči. Mnohí nepriatelia sv. misií vraj hovoria, že missionári búria pokoj. Missionári ale presvedčení sú, že pokoj prinášajú. Ktorá je teda pravda? Obidvoje. Môže-li to byť? Áno, lebo pokoj je dvojaký. A jeden pokoj missionári pobúria; druhý pokoj prinesú. Pokoj diabolský búria, pokoj Boží prinášajú. Sú hriešnici, ktorí k nepravostiam svojim zvykli a preto pokojne žijú v nich. Takto s bližným svojim v nepriateľstve sú cez roky, ani nepamätajú na svoj hriech, tak pokojne žijú, že v tom nepriateľstve aj k sviatosťam pristúpil sa opovážia. Tito majú pokoj, lepšie povedano, sú vo spánku, v hriešnom pckoji, lebo ich nikto nepobúril a neprebudil. To je pokoj v hriechu, čili diabolský. Takto aj každý v smrteľnom hriechu postavený, keď k hriechem svojim na-

vyknul, zdánlivo pokojne vo svojich hriechoch žije, jak po vychodenej koľaji pokojne chodí; takýto má pokoj diabolský, lebo hriešna zvyklosť len spánok svedomia môže byť, ale nie pokoj svedomia. Pokoj diabolský musí byť pobúrený, človek zo spánku hriešneho prebudenej, hriešna zvyklosť zanechaná, aby pokoj Boží v ňom miesto zaujal. A mnohým sú jejich hriechy milé, pokojne s hriechami žijú. Takýchto kázne misiónárske pobúria, pretože dľa jejich zvyklosti ich presvedčia, že pokojnú koľaj hriechov zanechať musia z mnohých príčin. Jako pre peklo, do ktorého tá hriešna koľaj zvyklosti vedie; pre nebe, ktoré by ináč ztratil; preto, že lun jednu dušu má a len raz žije, a keď nezanechá hriešny zvyk, v ktorom sa uspokojil a dušu si ztratí, nebude mať druhú dušu, ktorú ešte spasí, ani druhý život, v ktorom by jej kráľovstvo nebeské zabezpečiť mohol. Takéto kázne pokoj hriešnika, čili jeho spánok smrteľný búria, ale spolu zobudzajú, aby stal od hriechu ku blaženému pokoji svedomia, ktorý len Boh vládze dať tým, ktorí jeho príkazy zachovávajú.

Ach celé tieto novinky, obnášajúce 16 strán, by sotva postačily na tie dve misiónárske reči, jaké každý deň ráno a večer bolo možno slyšať cez celý týždeň. Oh, jak radostne si na ne spomenieme. A tie každodenné dopoludňajšie vynačovania jednotlivých stavov, padly nám jako liečivý balzam pre ranenú dušu našu. Všetko ale prevyšujúcim blaženým povedomím na vedomie sme si vzaly dokázanie tej pravdy, že stav človeka v milosti Božej posväcujúcej prevyšuje všetku hodnosť na nebi i na zemi.

Sväté missie majú blahonosný účinok; Pán Boh pri sv. missiach obzvlášťne milosti udeľuje.

Drahý čitateľu! Jako keď niekomu blato padne do očí, usiluje sa oko si očistiť, tak pri našich svätých missiach účastní, usilovali sme sa v tom duševnom kúpeli našom, vo sviatosti pokánia, od hriechov dušu našu očistiť. Vyše 1400 sme sa vyspovedali, na 2000 pristúpilo ku sv. prijímaniu, chrám Boží, ktorý je na našom okolí najväčší, vždy bol naplnený; len dospelých vyše 2000 bolo stále na kázňach prítomných zo všetkých susedných obcí; jako z Malženíc, z Radošoviec, z Dolného Dubového, zo Spačíniec mnohí i cez celú noc v kostole prebývali, aby pri kázňach vnútri byť mohli.

Konečne v posledný deň posvätil sa kríž misiónársky s nápisom: «Sv. missie 1908». Tento kríž k tomu cieľu slúži, aby sme sa toľkokrát na reči a napominania pánov misiónárov rozpamätali, koľkokrát na ten kríž pohliadneme, žeby sme tak žili, jako nás sväté missie vyučili. Posvätený kríž sv. missii vo slávnostnom sprievode nesený bol cez obec, pri ktorej príležitosti zaujímave hrala hudba radošovských hudcov. Krásne predhrávali pieseň o sv. kríži.

Po slávnostnom pozhnaní s Najsvätejším a radostnom odznení chválospevu «Te Deum» nasledovala záverečná a velebným pánom misiónárom poďakujúca reč nášho pána farára takto:

«Najmilejší! Zdálíž nehořelo srdce naše, keď nám

mluvili naši duchovní otcovia-missionári a otvorili nám písma? — Oh, kto by z nás vysloviť mohol tú radost, potešenie, pokoj srdca nášeho! To človeku vysloviť nemožno. Vy, jedenkaždý, ktorí ste na týchto svätých misiiach prítomní boli, ste svedkovia toho nášeho presvedčenia, že takýto pokoj duše, jako my máme, jedine Boh udeľiť môže a že tento blažený pokoj svedomia svet tento dať nemôže.

Vy sami lepšie viete a cítite, jako by to bársko vysloviť mohol, jak srdce naše hořelo láskou k Bohu, láskou k blížnemu; že srdce naše najvyš radovalo sa, keď sme poznali, jak veliký poklad je milosť Božia posväcujúca.

Preto usilovali sme sa farchu hriechov našich zo seba zložiť a odiať sa milosťou posväcujúcou, a tak ostali sme milými dietkami Božími a dedičmi kráľovstva nebeského.

Áno, svedomie naše svedčí, že nikdy počas života nášeho blaženejší sme neboli, jako keď s Bohom svojim smierení, pokoja nebeského účastnými sme sa stali.

A kto že nám priniesol od Boha blaženosť pokoja nebeského?! Kto iný, NN., jako velební naši otcovia-missionári, ktorých Boh k nám poslal.

Velební otcovia! My s podivením sme videli, že láska vaša k nám unavenia a seba šetrenia neznala, preto i ruka Pána nad nami ukrátená nebola, ale v hojnosti požehnanie nebeského sme sa súčasťnili. Ach, NN., čo sme boli a čo sme včul? Boli sme nešlachetníci, hrozní a nešlachetní hriešnici! Pred Bohom a anjelmi hrozní nešlachetníci! Boli sme otroci, tvory temnosti, pochůtka diablov, obeť pripravená k peklu, ošklivá farcha zeme; ach radosť naša, že sme to len boli a že ste to už viac nenie. Hlas velebných otcov misiónárov, skrze ktorých mluvil k nám hlas slova Božieho. nás osvietil, milosť Božia nás pohnula, milosrdenstvo Božie nás obrátilo, krv Kristova nás obmyla, kľúče Krista Ježiša vo svätej spovedi rozviazaly nám refaze diabolské; ach, my nenie sme tí, ktorí sme boli, my sme krásni v očiach Božích, v milosti Božej postavené dietky Božie, dedičia kráľovstva nebeského; ach ten Otec nebeský, preláskavý prijal nás, jak mánotratného syna.

Prijmite, velební otcovia, preto za vaše láskavé obnovenie naše najúprimnejšie srdečné vďaky!

Ale môžeme sa s týmto poďakovaním odmeniť?

My sme im, čo duchovným otcom venovali úctu a lásku, a včul vidíme, že oni sú nám i skutočne otcovia naši duchovní; lebo v Kristu Ježiši nás znova splodili, sme duševne znova narodení, my sme v Kristu Ježiši obnovení.

Jako že sa im teda odmeníme? Len tak, jako i dieťa otcovi svojemu najlepšie sa odmeniť môže! A či otec môže mať väčšiu a radostnejšiu odmenu, jako keď dieťa poslúcha slová jeho? Aj my chovajme sa dľa kázania našich otcov-missionárov; čo sme slyšali, často si pripominajme a dľa toho život svoj usporiadajme! Slyšali sme, aby sme tak život svoj riadili, že by sme v Kristu prebývali a on v nás. Jedno znamenie má

takto v Kristu usporiadaný život, a to znamenie je — nezabudnite naň najmilejší — toto: Časté a vábožné pristupovanie k sviatosťam. NN., učinme, aby radosť našich otcov-missionárov úplná bola, tak jako radosť naša skrze nich úplná je; a často i nábožne vždycky pristupujme ku stolu Pána, aby sme v Kristu prebývali a on v nás, v Kristu žili a on v nás, aby sme s Kristom život viedli a s Kristom zomreli a jednúc s Kristom pannovali vo sláve paláca Jeho nebeského».

A nebolo medzi prítomnými oka, z ktorého by slza nebola vypadla.

Na druhý deň páni missionári odchádzali. Ovenčený kočiár s muzikou obkľúčený čakal, aby ich z očí našich vzal. Jedni hlasite plakali, iní potajomne žiaľ svojho srdca v sebe skrývali, ale bez slzavých očí žiadneho nebolo.

Boľastne sme sa lúčili, boľastne sme videli, že ich už pri sebe mať nebudeme. Potom sme ich ďaleko odprevadili!

Muzika hrala, lež nikto ju nepočúval, lebo každý díval sa do dialky, či by ešte mohol uzreť vel. pánov missionárov...

«Pán farár!» povedal jedon z nás, «keby sme aspoň raz cez rok mohli mať sväté missie».

Krestania, kdekoľvek ste, žiadajte svojho duchovného o sväté missie. Za rok za dva budete účastní svätých missií.

Bohuničan.

V. Topolčany,

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krestane».

My sme len čudní ľudia, veď už od pradávna vždy musíme mať starého, alebo nezdravého farára. Ján Holladi má vraj lámku, aj úsad, preto on najradšej len v teplej izbe sedí. Hovoria tí, ktorí ho dobre poznajú, že on má tu lámku od tých časov, čo tak tuho bol kortesošoval za liberálnu stranu proti ľudovej strane. Keď tí dovandrovaní Moravci a Česi skoro všetci sú nepriateľmi krestanskej ľudovej strany. Holladiho otec tiež z Moravy bol dovandroval do Veľkej Bytče. Ináče u nás je dobre farárovi, lebo má dvoch pomocníkov. Radosť naša je všeobecná, že liberál hlavný slúžny Tóth je strčený do chyže odpočinku. Okrem Holladiho nikto ho neoplakáva. Veľká chyba ale je aj to, že my tu nemáme ľudáka pravotára.

S Bohom!

Miško Nebojsa.

Szepesjakabfalva.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krestane».

Cieľom podpory pre úbohých pohorelcov jakubjanských (Szepesjakabfalva) poslali doteraz na moju adresu svoje milodary nasledujúci veľkodušní dobrodincovia: osvietený pán biskup dr. Ján Vályi (Prešov) 300 korún, osvietený pán biskup Júbius Firezák (Ungvár) 20 korún, Franc Klein, farár (Richvald) 7 korún 86 halierov, podolínsky farár ako sbierku 62 korún, Štefan Leger (Levoča) 10 korún, Alexander Mitrák, ruský farár (Oroszveg) 100 korún, kamjonsky farský úrad 50 kor., Alfréd Janovitz, krémár (Hodermark) 2 koruny, Michal Bajor, farár (Hollólmnicz) 3 koruny, Margareta Sztanko (Nagyida) 5 korún, Katarína Villem (Viedeň) 10 korún, Július Hazay (Békéscsaba) 2 koruny, dr. Alexander Hélénia, hlavný slúžny (Szepesváralja) 10 korún, A. Klinovszky (Zakamene) 20 korún, Ján Pataky, farár (Szentmindszent) 5 korún, Antonova Sperlágh (Árvajablonka) 2 koruny, Ladislav Herbszt, farár (Proszék) 5 korún, Pavel Silbár (Semte) 2 koruny, Štefan Dudaskó, kaplán (Nemetlipse) 3 koruny, Gejza Duhoss, kaplán (Sziklaszoros) 10 korún, predstavenstvo (Szepesrét) 20 korún, Anton Adamkovics, ruský farár (Zabuda) 2 kor. 52 hal., Anna Jurkovics (Nagylévárd) 5 korún, Vincent Szkiba, farár (Vehéce) 22 korún, Maria Stefcsik (Relyov) 14 korún, Ján Igaz (Igazpüspök) 10 korún. Súhrnom 702 korún 38 halierov. Zaplať Boh! Za láskavé milodary veľkodušným dobrodincom v mene nešťastných pohorelcov vrúčne vďaky vzdáva

Ján Bungánics, m. duchovný.

Rozmary a žarty.

U holiča.

— Či ste už holil opicu? — opýtal sa jeden žartovný pán holiča, prv nežli by si bol sadnul.

— Ešte nie, prosím ponížene. — odpovedal mu holič, — keď ale rozkázete. môžem to teraz oprobovať.

Tiež pamiatka.

— Som vo veľkej biede, požičaj mi desať korún, — hovoril jeden svojmu priateľovi.

— A prečo nezaložíš ten pekny prsteň, ktorý na prste nosíš?

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bar komu schotue ovnovoda.

— To nemôžem urobiť, lebo je to pamiatka po mojej nebohej matke.

— A moje peniaze sú zase pamiatka po mojom nebohom otcovi.

V rozčulenosti.

Gazdovej krave sa dačo stalo. Ľudský doktor, ktorý práve v jeho dome býval, šiel do stajne a prezeral tú chorú kravu. Za ten čas došiel ta aj zverolekár, ktorý zbadajúc tam ľudského doktora, nahnevane ho obkrikol:

— Čo vy hľadáte tu medzi hovädami?! Ku hovädom patrí ja a nie vy!

Spisy redakcii zaslané.

Legenda čili čítanie o svätých a vyvolených Božích. Sošit I. Dľa prastarých a najnovších, cirkevnými vrchnosťami odobrených prameňov spracovali: Andrej Truchlý, Vincent Havliček a Martin Kollár. Nákladom Spolku sv. Adalberta (Vojtecha). Druhé, opravené, ilustrované vydanie. S povolením cirkevnej vrchnosti. Na sklade v Spolku sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave (Nagyszomba) 1907. Cena 3 koruny.

Krajinská národná púť do Lourdes-u. Dňa 16. marca pohne sa do Lourdesu krajinského rázu púť, ktorej protektorom je osvietený pán biskup stolnobelehradský dr. Ottokar Prohászka, na čele duchovného vodcovstva stojí prevelebný a veľkomožný pán dr. Alexander Giesswein, opát-kanonik, krajinský vyslanec, podpredseda spoločnosti svätoštetfanskej. Vodcovia skupenín sú nasledujúci: Pre Maďarov prevelebný pán farár Franc Fehér; pre Nemcov prevelebný pán farár Jozef Pasztorek; pre Slovákov dôstojný pán dekan-farár Jozef Kompanek. Púť dľa doterajších prihlasov pohne sa na cestu v osobitnom vlaku, čo sa cez Rím domov chcu vrátiť, účastní budú výsluchu u svätého otca, aby mu z príležitosti jubileuma blahoželania predniesť mohli. Smer púte je: Budapešť—Fiume—Venedig—Padua—Milano—Genua—Marseille—Lourdes a zpiatky Padua—Venedig—Genua—v Milane a Marseles-u pobaví sa púť 1 a 1 deň, v Lourdesi ale mešká 4 dni. — Ceny súčasťnenia: III. trieda 205 korún, II. trieda 395 korún, I. trieda 500 korún, v čom obsažené sú pobytie v hospode a zaopatrenie, Ti, čo zpiatky cez Rím zamýšľajú cestovať, rátajúc útraty pobytia 4 dni v Ríme, platia: III. trieda 250 korún, II. trieda 450 korún, I. trieda 560 korún. Podrobným programom a vysvetlením ochotne poslúžia: Prevelebný pán farár Franc Fehér, Ebed (ostrihomská stolica). Prevelebný pán farár Štefan Benyács, Csacza (stol. trenčianska) a technické riaditeľstvo: Cestovný podnik uhorskej úč. spol. (Magyar utazási vállalat r. t.) IV. Eskü-ut 3. č. a Erzsébet-körut 12. č.

Jubilárna krajinská púť do Lourdes-u pohne sa dňa 23. marca roku 1908. s dovolením prevelebnej najvyššej vrchnosti cirkevnej, pod protektorátom a pri spolu-

účinkovaní osvietenej grófký Belovej Szapári a pri duchevnom vodcovstve prevelebného a dôstolného pána kanonika Alexandra Gaibl. — Smer cesty: Budapešť—Prešporok—Viedeň—Salzburg—Innsbruck—Maria-Einsiedeln—(milostné miesto)—Genf—Lyon—Toulouse—Cette—Lourdes a zpiatky. — Ceny súčasťnenia: Z Budapešte I. trieda 550 korún, II. trieda 260 korún. Z Prešporku I. trieda 533 korún 80 hal., II. trieda 439 kor. 20 hal., III. trieda 253 korún, v ktorých cenách obsažené sú trovy hospody a zaopatrenia po ceste. Cesta trvá asi 14 dní. Prihlásiť sa možno do 20. februára u dôstojného pána kanonika Alexandra Gaibl, Pozsony, Kapitulská ulica č. 3.

Odkazy redakcie.

Páni Dopisovatelia. Nitriansko. Pekne ďakujeme. Ste ozaj všetci veľmi usilovní. Váš vznešený príklad by všetky kraje mali nasledovať.

P. Alfonsko, P. Žehnaj vás Boh a daj vám ďalšej sily k práci.

P. F. K. K. Nehnevajte sa, v terajšom čísle nebolo možno.

P. J. K. Sz. Musíme vás zas o odpustenie prosit, že sme všetko neuvěřjnili. Nebolo miesta. V najbližšom čísle istotne.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny

na pol roka 2 koruny

na štvrt roka 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výšoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 26. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. **Pšenica:** tiskská K 22:00—23:50, stolnobelehradská K 22:30—23:20, peštianska K 21:70—23:30, banátska K 22:20—23:00. — **Raž:** prvotriedna K 20:00—20:10, druhotriedna K 19:80 do 19:90. — **Jačmeň:** prvotriedny K 15:00—15:20, druhotriedny K 14:80—15:00. — **Ovos:** prvotriedny K 15:90—16:20, druhotriedny K 15:60—15:80. — **Proso:** K ———. — **Kukurica:** Kor. 13:30—13:50. — **Repica:** K ———.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	17:30	17:10	16:90	16:60	16:30	16:10	15:70
		č.	7	7 ^{1/2}	8		
		K	15:10	13:90	8:90		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6:60, hrubé K 6:80.

Datelinové semä: čistené K 190:00—200:00, lucerna čistená K 170:00—175:00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4:50—4:70, žlté K 5:10—5:30 za 100 kilov.

Strova: Fazuľa veľká biela K 15:50—16:00, miešaná strakavá K 12:00—13:50. — Hrach: nelúpaný K 26:00—28:00, lúpaný K 23:00—43:00. — Šošovica: čistená K ————. — Konopné semä: K 26:00—27:50. — Mak: K 81:00—83:00. — Rasca (kmín): Kor. 112:00———. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K ————, srbské (100 kusové) K 44:25—45:00.

Lekvár: srbský K 37:50—38:50, slavovský K 57:50 do 58:00 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 38:00, fiumánsky White-Star (***) K 32:00 za 100 kilogr.

Kolonialný tovar: Cukor v klobúkoch K 77:00 do 77:50, kockový K 79:00—79:50, žltý K 77:00—77:50 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 122:00—128:00, vidiecka K 000:00—000:00.

Slanina: mestská 4-kusová K 102:00—103:00, 3-kusová K 106:00—107:00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

Spiritus: Rafinovaný odanový vo veľkom K 164:00 do 165:00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 55:00—55:50.

Vajcia: prima uhorské K 74—75, podlejšie K 73 do 74 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy kŕmené K 1:40—1:50 kilogr.; kurence k smaženiu K 2:80—3:40, kurence k pečaniu K 2:00—3:40, sliapky na polievku K 4:00—4:80 za jeden pár.

Lámky

a pakostnice bolesti, pichanie choroba svalov netrapia nás viac než čo potrebujeme istého uspechu Fellerov Elsa-Fluid. Tuccet na prábu 5 K franko. Objednajte u V. Eugena Feller. Stubica, Kostolná ulica 18. (stol. Záhreb.)

Ida.

3 rokov záruka na písme.

Nie viac v živote!

poskytuje sa príležitosť za veľmi lacnú cenu

miesto K 18. len K 8.

K 8. — miesto K 18. —

kúpiť krásne, povodné gloria strieborné, anker-remontoir hodinky pre panov. v pevnom hodiatom rytom a alení, s cuplovanou pokrývkou s fajným preskúmaným strojom na desať kamenoch chodiacim.

S peknou ruziackou s ovieskom K 10. —. Tiež hodinky elektro zlaťo K 9. —. Meteor-Tulla K 7.90. Výlučný vývoz s postovou dobierkou, vývozný dom hodin

Henrik Weiss

Wien, XIV/3. Sechshausstr. 5/a. Švindlerských reklamov a vychalovaných bezcenných padelanin treba sa varovať.

Bez učiteľa, učenia bez poznania nôt môže každý na mojej

„Accordeon trúbe“

Novota!

hráť piesne, tance, marše. Ku svaťbám, príležitostným zábavám vyletom atd. odporúča sa navrelej. Stroj má 10 tástiek, 20 hlasov 2 basklanky, a kostuje 1 kus so školou kn samoučením len 2 K 50. 3 kusy 7 K. Accordeon najľahší cho dorobu a s najlepším hlasmi kus K 3.60. Rozposiela s postovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní ceny

Hanus Konrád

cis. kral. dvorný líferant vývozný dom muzikálnych strojov Brüx No 1049. (Čehy).

Cenník s viac než 30 0 obrázkami darmo a iranko.

2" Borove foršty

odporúča 3—4. — Vagony zdravé na obloky, vykladania magazinov a stôdôl, kubik such po 70 kraje., na stanici Rózsahegy u Jána Králicsek.

Ziadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodin, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov. — Svajcarsko povodný syst. tem Roskopf patent K 5, Registrované „orel“ Roskopf nikel remontoar K 7.

I. hodinová fabrika cis a k. dvorný doposielateľ

Hans Konrád Brüx No. 400 (Cesko.)

Profi lámke a pakostnici

od mnoho desastročia najuspešnej potrebuje sa chybný

KRIEGNER-ov

REPARATOR

Nevyhnutelny domovy liek!

Veľka flaška 2 kor. Malá flaška 1 kor.

Varujeme sa padelaní

Hlavný sklad: „Korona-lekáreň“

Budapest, Kalvinplac. (Roh Baross-u).

Poštová zasielka denne.

Koho bolí hlava

nech potrebuje Beretväs MIGRAIN pastilly ktoré za 5 minút zastavia i to najkrutejšie bolenie hlavy

Dorába Tomáš Beretväs lekárnik Kispest.

K dostaniu v každej lekárni a drogerii.

○○○○○

K dostaniu v každej lekárni a drogerii.

Sv. Ružence nekupujeme u nepriateľov križa!

Vyznačenie na výstave pátikostolskej!
Dajme zárobku chudobným

je cieľom ružence shotovujúceho domového priemyslu
kaločského kde najlepšíe a najfajnejšie

RUŽENCE

shotovuju z kokusa, jeruzalemských periel, draho-
kamov atď. Očká navlečené na železné, medenné,
ocelové alebo srieborné droty.

Lacné ceny, trváca ručná práca.

Cenník zdarma.

Adressa:

Franc Tantos, Kalocsa, fara

Podporujeme kresťanský krajeinský priemysel.

Bruyère drevené fajky.

Fabrikát prvej
jakovosti z nez-
pustného oprav-
dového Bruyère
dreva.

Prijemné a suché fajčenie preto
čistoty a chutnajúcej
ohľadom paru nemá.

Vo vlašskom záujme
pýkať treba naj roz-
manitý cenník s viac než
8000 obrázkami.

Hladká hlava s veľmi zahnutým
Bruyère odlejakom, pipka s ro-
hovým koncom a s hodbabným
šlauchom v dĺžke asi 21 cm.
K 150. Ťažé fajka, lež s okru-
lou hlavou rezanou z Bruyère
dreva K 180 — Največší vyber
vecí k fajčeniu potrebných možno
najst v mojom cenníku, ktorý
sa zdarma a franco rozposiela.

Rozposiela cis. a kráľ dvorný
liferant **Hans Konrád** dom
vývozný **Brüx, č. 695. Čechy.**

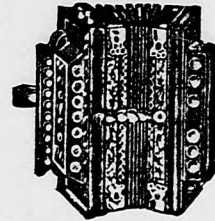
Dobré harmoniky kor. 4-80.

Odpredaných 50.000 kusov.

Žiadne útraty cla Záruka.

Zámena povolená.

Návrat peňazi.

No. 300 3/4 10 tastiek, 2 registre,
28 hlasov, veľkosť 24x12 cm.
K 4.80.
No. 657 1/4 10 tastiek, 1 registre,
28 hlasov, veľkosť 30x15 cm.
K 5.0.
No. 656 3/4 10 tastiek, 2 registre,
28 hlasov, veľkosť 30x15 cm.
K 5.0.
No. 305 3/4 10 tastiek, 2 registre,
50 hlasov, veľkosť 24x12 cm.
K 6.20.
No. 663 1/4 10 tastiek, 2 registre,
50 hlasov, veľkosť 31x15 cm.
K 8.—

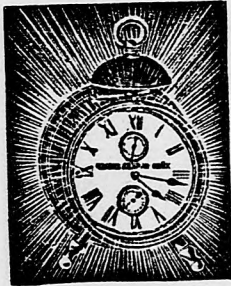
Záruka za peknú a správnú robotu. — Rozposielanie s po-
štovou dobierkou. — Cis. a kráľ dvorný liferant

JÁN KONRÁD

rozposielajúci dom hudobného tovaru **Brüx** číslo 697.
(Čechy).

Hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami na žiadosť každému
franko a darmo.

Najlepšie budičky Registrovaná známka „Adler-
Rokkoif-Alarm“ k dostaniu
len u mojej firmy.

Záruka 8 rokov na písmo.

S 1. zvonkom, ocelová kotva a
zastavido K 3.80. — S osviete-
ným v noci číselníkom K 4.20.
S 2. zvonkami, ocelová kotva a
zastavido 4.40. — S osvieteným
vnoci číselníkom 4.80. Súbežné
budič hodín 2.90. S osvieteným
vnoci číselníkom 3.30. Záruka 8
rokov na písmo. — S tovarom
nespokojným vrátiť sa peňaze.
Rozposielanie s poštovou do-
bierkou.

Prvá hodinová fabrika **Brüx Ján
Konrád** cis. a kráľ, dvorný
liferant v **Brüxi** č. 696.
Žiadajte si moj hlavný cenník
s 3000 vyobrazeniami franco a
zdarma.

Michal Oláh

priemýselník železného to-
varu odprúča zo svojeho
obchodu ocelové puhy
které su tak zriadené, aby
hlbokosť brázd s tou naj-
menšou ťahajúcou silou
prevedená byť mohla. —
Puhové ko ecká (predný
gestel) sú so šticnami
(spodporami) upevnené, a
t k jejich zlomenie je vyt-
vorené. Byva: **Nagybéléc**
(Velké-Bélice) pošta a želez-
ničná štanica tiež tam (Stol.
Nyitra.)

Kukučkové hodiny K 8.50

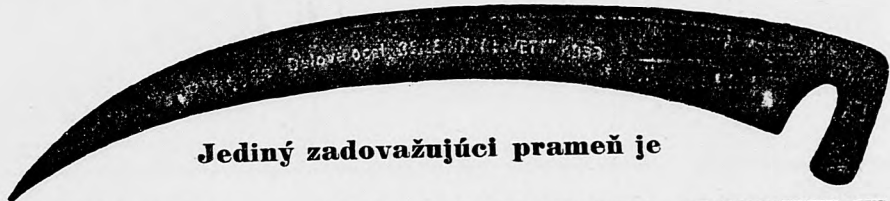
V krásnej rezanej škrýňke s ozdobou
ftaka s číslami a rukami z kosti,
vola pól a celé hodiny, 32 cm. vy-
soké, celkom pristrojené, dva po-
duse z pozlátenej mede s la šotland
presne chodiacim strojom len 8 K
50 hal. Okruhlé hodiny so strojom
30 hodin chodiacim na strunách,
16 cm. v průmere 3 kor.; tiež s
8 dni chodiacim strojom v průmere
30 cm. la kvalita K 6.50. Za každé ho-
diny záruka 8 rokov na písmo. Ro-
číte viac než 50.000 hodin rozposie-
lam k najväčšiemu uspokojeniu od-
berateľov. Už samo toto je najkraj-
ším svedectvom solidity mojno ob-
chodu. I to najmenšie objednanie
sa s najväčšou pozornosťou rozpo-
siela s poštovou dobierkou **Ján
Konrad** prvá dielňa hodin **Brüx**
c.s. a kráľ dvorný liferant **698**
(Čechy). Hlavný cenník s 3000 ob-
razmi na žiadosť zdarma a franco.

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s akou umeleckou
vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčšom stupni a prevyšuje všetko, o sa v tomto
obore nachodí.

Ochranná
známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-É,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Ceny kosy generála Devetta
z delovej ocele sú:

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové
výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generála Devetta dielňa
ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami
sa ani jedna zlá nenachodí). Pravá novota! Vyznačená koša zľahujúcim klúčom 20 kr. «Diadal» náčinia ku nakutin, kladivko,
a penka 85 kr. Amergansky brúsiaci kameň pre kosu na svete najlepší 20 kr.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzácnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta
pri jednom brúsení možno na diaľku
250—300 krokov kosiť. Jedno nakovanie
dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele
generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva s trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

jedného riadneho kosca, vykovaná a vy-
probovaná zašle sa so zárukou. Preto nech
si nikto do tých čias kosu neobjedná, kým
si od výšmenovanej firmy obrázkový
cenník nežiadal, ktorý zdarma mu zašle.